

HE 71/2008 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain 50 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi puolustusvoimista annetun lain siirtymäsäännöstä niin, että siinä tarkoitettua eroamisikää koskevaa sääntelyä sovelletaan sotilasvirko-

jen lisäksi myös muihin puolustusvoimien virkoihin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Puolustusvoimien sotilasvirassa olevan virkamiehen eroamisiestä säädetään puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 47 §:ssä. Lisäksi pykälässä säädetään virkamiehen oikeudesta jatkaa palvelusta eroamisiän jälkeen. Pykälän 1 momentin mukaan sotilasvirassa olevan virkamiehen eroamisikä vaihtelee 55 vuodesta 63 vuoteen. Lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä eroamisikä vaihtelee kuitenkin 45 vuodesta 55 vuoteen. Eroamisiestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Puolustusvoimista annetun lain 47 §:n 3 momentin mukaan virkamies voi painavasta syystä pääesikunnan päätöksellä jatkaa palveluaan samassa virassa eroamisiän jälkeenkin määräajan, kuitenkin enintään siihen saakka, kun virkamies täyttää 68 vuotta ja sotilasvirassa oleva virkamies täyttää 55 vuotta.

Muiden kuin sotilasvirassa olevien yleinen eroamisikä määräytyy valtion virkamieslain (750/1994) 35 §:n mukaan ja on 68 vuotta.

Hallituksen esitykseen HE 264/2006 vp, johon voimassa oleva laki puolustusvoimista perustuu, ei sisälly ehdotusta eroamisikää koskevaksi säännökseksi. Eroamisiestä säättäminen oli tarkoitus jättää asetuksen varaan. Perustuslakivaliokunta katsoi kuitenkin lausunnossaan (PeVL 51/2006 vp – HE 264/2006 vp), ettei eroamisiän sääntelyä voida perustuslaista johtuvista syistä jättää ase-

tuksen tasolle, vaan asiasta tulee säätää lailla. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten puolustusvaliokunta ehdotti mietinnössään (PuVM 2/2006 vp – HE 264/2006 vp), että 47 §:ään lisätään sääntely puolustusvoimien sotilasvirassa palvelevan henkilön eroamisiestä ja että vastaavasti tarkistetaan lain siirtymäsäännöstä.

Puolustusvoimista annetun lain 50 §:n 4 momentin mukaan puolustusvoimien sotilasvirassa 31 päivänä joulukuuta 2007 palvelleen eroamisikään sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Eroamisiestä säädettiin uuden puolustusvoimista annetun lain voimaan tullessa kumoutuneen puolustusvoimista annetun asetuksen (667/1992) 56 §:ssä. Poikkeuksia asetuksen 56 §:ssä säädetyistä ikärajoista oli puolustusvoimista annetun asetuksen muuttamisesta annettujen asetusten (1032/1994, 1224/1995, 1303/1996) voimaantulosäännöksissä.

Siirtymäaikajärjestelyt liittyvät puolustusvoimien vuonna 1995 toteutettuun eläkeuudistukseen. Sen seurauksena muun muassa siviilivirassa palvelleiden normaalia alemmasta eroamisiestä luovuttiin. Perusteena oli, etteivät valmiudelliset seikat enää edellyttäneet aiemman 60 vuoden eroamisiän säilyttämistä näissä viroissa. Palveluksessa olleiden etuudet turvattiin siirtymäkausijärjestelyin.

Asetukseen perustuvat siirtymäkausijärjestelyt koskivat kaikkia puolustusvoimien vir-

koja, mutta puolustusvoimista annetun lain 50 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan siirtymäkausijärjestelyjä sovelletaan nykyisin ainoastaan sotilasvirkoihin. Puolustusvoimien muissa kuin sotilasviroissa palvelevien osalta asia on siten jäänyt sääntelemättä.

Nykyinen sääntelemätön tilanne tarkoittaa sitä, ettei puolustusvoimat työnantajana voi vedota normaalia alhaisempaan eroamisikään silloin, kun se olisi puolustusvoimien kannalta toiminnallisesti tai puolustusvoimille asetettujen säästötavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista. Toisaalta puolustusvoimien siviilivirkamies ei voi vedota siirtymäjärjestelyjen mukaiseen eroamisikään halutessaan jäädä eläkkeelle ennen valtion virkamieslaisa säädettyä eläkeikää.

Puolustusvoimista annetun lain 50 §:n 4 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että sana sotilasvirassa muutetaan muotoon virassa, jolloin säännöksessä tarkoitetaan kaikkia puolustusvoimien virkoja. Ehdotetun lain mukaan puolustusvoimien virassa 31 päivänä joulukuuta 2007 palvelleen eroamisikään sovellettaisiin tuolloin voimassa olleita säännöksiä. Tämä korjaisi sääntelyssä nyt olevan puutteellisuuden, ja siirtymäjärjestelyt tulisivat nimenomaisen säännöksen nojalla sovellettaviksi myös siviilivirkamiehiin.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa vuoden 2007 loppuun asti sovelletun, virkamiehen eroamisikää koskevan siirtymäkausijärjestelyn jatkaminen edelleen myös puolustusvoimien siviilivirkamiehen osalta. Ehdotetun säännöksen soveltamispiirissä on arvioitu olevan noin sata henkilöä.

Esityksellä ei ole sanottavia valtiontaloudellisia eikä organisaatioon kohdistuvia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Asia on valmistelu puolustusministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Valtiokonttorilta, pääesikunnalta, Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry:ltä, Julkisten ja hyvinvointialojen JHL ry:ltä, Jul-

kisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JU-KO ry:ltä, Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto MTTL ry:ltä, Puolustusvoimien Diplomi-insinöörit ry:ltä ja Maanpuolustuksen insinöörit ry:ltä.

Lausunnon antoivat oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Valtiokonttori, pääesikunta, Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry ja Puolustusvoimien Diplomi-insinöörit ry. Lausunnonantajista oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Valtiokonttori, pääesikunta ja Puolustusvoimien Diplomi-insinöörit ry pitivät esitystä perusteltuna.

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry. toteaa lausunnossaan, että kun puolustusvoimia koskeva asetus, jolla säädettiin siviilivirkamiesten eroamisikä ns. vanhojen siviilivirkamiesten osalta, ei ole enää voimassa, tulee meneillään olevaan lakimuutokseen selkeästi kirjata vuodelta 1995 oleva siirtymäsäännöstö. Muutoin on vaarana, että asiasisältö hämärtyy jatkossa. MPHL ry. pitää perusteluissa esitettyä arviota lain piiriin kuuluvien lukumäärästä liian pienenä ja arvioi lukumääräksi noin 3000 henkilöä.

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry katsoo lausunnossaan, että siviilihenkilöstön eläkekäytännöissä puolustusvoimissa tulee ehdottomasti noudattaa samoja periaatteita kuin valtion palveluksessa yleisesti noudatetaan. Siviilihenkilöstöllä tulee olla subjektiivinen oikeus valita eläkkeelle siirtymisajankohta niissä rajoissa kuin muullakin valtion palveluksessa olevalla henkilöstöllä. Henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenmukainen kohtelu eivät salli minkäänlaista pääesikunnan tai alemman portaan lupamenettelyä.

Puolustusvoimissa luovuttiin 1995 alusta siviileitä koskevasta alemmasta 60 vuoden eroamisikästä siirtymäkautta lukuun ottamatta. Tämä ratkaisu siirsi tuolloin puolustusvoimien henkilöstön eläkekysymyksissä samalle tasolle muun valtion palveluksessa olevan henkilöstön kanssa ja tästä linjasta ei uudella lailla tule poiketa.

Vuoden 2005 eläkeuudistus antoi valtion eläkejärjestelmässä mahdollisuuden yleisen eläkeiän piirissä oleville jatkaa työntekoa henkilökohtaisen eläkeiän saavuttamisen jälkeen. Sama oikeus koskee myös vanhan

ammattillisen eläkeiän saavuttaneita virkamiehiä ja työntekijöitä. Yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi tämän tulee koskea myös puolustusvoimien siviilivirkamiehiä.

JHL ry. toteaa edelleen, että vuonna 2010 otetaan työeläkejärjestelmässä käyttöön eläkkeen laskennassa ns. elinaikakerroin. Sen tarkoituksena on pidentää työssäoloaikaa, jolloin myös elinaikakertoimen eläkettä leikkaava vaikutus voidaan kompensoida. Tämän näkökohta puhuu sen puolesta, että puolustusvoimien siviilivirkamiehille järjestetään

oikeus jatkaa niin halutessaan työntekoa eroamisiän saavuttamisen jälkeen.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

puolustusvoimista annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007) 50 §:n 4 momentti seuraavasti:

50 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

letaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Puolustusvoimien virassa 31 päivänä joulukuuta 2007 palvelleen eroamisikään sovel-

-----
Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta
20.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Puolustusministeri *Jyri Häkämies*

*Rinnakkaisteksti***Laki****puolustusvoimista annetun lain 50 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007)
50 §:n 4 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

50 §

50 §

*Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**Voimaantulo ja siirtymäsäännökset*

Puolustusvoimien sotilasvirassa 31 päivänä
joulukuuta 2007 palvelleen eroamisikään so-
velletaan tämän lain voimaan tullessa voi-
massa olleita säännöksiä.

Puolustusvoimien *virassa* 31 päivänä jou-
lukuuta 2007 palvelleen eroamisikään sovel-
letaan tämän lain voimaan tullessa voimassa
olleita säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta
20.
